

Dr hab. Aleksander Zyśko

Wrocław 11. 11. 2019 r.

Akademia Sztuk Pięknych

im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Ocena pracy habilitacyjnej, osiągnięcia artystycznego oraz aktywności artystycznej **dr Jarosława Boguckiego** sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej - sztuki piękne, przeprowadzanym na Wydziale Rzeźby Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Dr Jarosław Borucki jako główne dzieło habilitacyjne wskazuje zestaw prac rzeźbiarskich i holograficznych zaprezentowanych na wystawie indywidualnej pt.: "Rzeźba/hologram" w Biurze Wystaw Artystycznych w Pile, na przełomie listopada i grudnia 2018 r. Autor bazując na klasycznych motywach postaci ludzkiej, portrecie oraz dłoni, wykonał pięć prac rzeźbiarskich, które możemy w swej zasadniczej formie nazwać klasycznymi. Sam habilitant na wstępie autoreferatu pisze że rzeźba klasyczna jest mu najbliższa i wypełnia niemal całą jego twórczość. Prace wykonane są w technice odlewu w większości prac z żywicy. W jednym przypadku autor zastosował odlew w brązie a dodatkowo w dwu pracach zastosował technikę hologramu. Hologram jest tą techniką, którą habilitant z powodzeniem włączył do swoich prac rzeźbiarskich.

Dr Jarosław Bogucki zajmuje się hologramami od 2008 r., kiedy to objął stanowisko kierownika Studia Holograficznego Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu (obecnie Laboratorium Holograficzne). Jak sam pisze w autoreferacie był to przełomowy moment dla jego twórczości. Nie wiemy czy sam moment zajęcia się przez niego hologramami był inspirowany z zewnątrz czy też był spontanicznym odruchem ciekawości. Z tekstu autoreferatu możemy się dowiedzieć, że na początku hologramy były mu całkowicie obce i wymagały uporania się z ogromem trudności technicznych. Jako recenzent jestem o tyle w dobrej sytuacji, że miałem możliwość obserwacji na żywo efektów pracy dr Jarosława Boguckiego w tym obszarze. Miało to miejsce we Wrocławiu w 2015 r. kiedy zorganizowałem ogólnopolską konferencję naukową, w trakcie której, na specjalnym, autorskim pokazie, prezentował niektóre efekty swojej pracy.

Z dokumentacji dorobku artystycznego dołączonego do autoreferatu wynika, że hologramy są jego częścią, ale nie dominującą. W licznych pracach przestrzennych-rzeźbiarskich, prezentowanych w dokumentacji, odnajdujemy trzy prace, (*Koło* z 2016 r., *Bez tytułu* z 2017 r. oraz *Portret podwójny* z 2018 r.) które w swej zasadniczej formie opierają się na hologramie. Zdecydowaną większość dorobku habilitanta stanowią rzeźby budowane według klasycznych wzorców opierających się na obrazowaniu człowieka. Kompozycje te wydają się powielać wyeksploatowany już obszar przedstawiania mimetycznego, figuratywnego. Jednak po bardziej wnikliwej analizie poszczególnych dzieł, zwłaszcza tych które dzięki cienkiej formie kojarzą się ze skorupą, dostrzegamy w nich subtelny przekaz ideowy. Sam autor rzeźb pisze, że *można je odczytywać dwojako*, jako rozpad, łuszczenie się, lub też odbudowywanie się formy. Wydaje się, że raczej to pierwsze skojarzenie jest dominujące, ale jednak i to drugie pojawia się, tworząc interesującą niepewność. Ten

dualizm ideowy to intrygujący zabieg pozwalający widzowi na własną interpretację, a więc pobudzający do refleksji.

Charakterystyczne jest to, że w tekście autoreferatu autor o wiele więcej miejsca poświęca opisowi dzieł i techniki pracy z użyciem hologramu, aniżeli rzeźbom które wykonał na bazie tradycyjnego formowania bryły, w oparciu o modela, sylwetkę człowieka. Uczynił tak mimo tego, że większość jego dorobku zarówno ujętego całościowo jak i tego określonego jako dzieło habilitacyjne jest w odwrotnej proporcji. W podsumowaniu pisze : *planuję jeszcze wiele badań i doświadczeń z rejestracją hologramów, pewien, że przynajmniej część z nich zaowocuje nowymi rozwiązaniami, które bezpośrednio wpłyną na przyszłe moje prace oraz realizacje kształconych przeze mnie studentów. Pozostaje żywić nadzieję ze tak się stanie, mam jednak pewien niedosyt prac z użyciem tej nowej technologii.*

Wróćmy jednak do pozostałych prac rzeźbiarskich. Po przez szczególny sposób odlewu-skorupy, dzięki użyciu żywicy jako materiału -budulca cienkiej formy , uzyskiwany jest przez autora bardzo oryginalny i umiejętnie wykorzystany efekt końcowy. Jest to bowiem forma w większości przypadków ażurowa. Ażur ten nadaje rzeźbom nie tylko lekkości, ale również pozwala uaktywnić ich indywidualny charakter. To jest ten własny, wypracowany styl, pełen wrażliwości na subtelny gest i ruch poszczególnych ujęć przedstawianych postaci lub też portretów. Te "ubytki" w formie stają się siłą przedstawień-kompozycji.

Pan Jarosław Bogucki trafnie opisuje swoje inspiracje, oraz efekty swojej pracy od strony ich przekazu i wielorakiej interpretacji. Głównym - wiodącym nurtem inspiracji autora jest tragicizm. Postrzeganie człowieka w kategorii świata tragicznego jest mu szczególnie

bliskie. Nie jest to jednak tragizm który by skłaniał do beznadziejności, jak to czasami się zdarza w sztuce współczesnej. Jest to raczej diagnoza słabości do przewyciężenia. Człowiek w tych przedstawieniach jawi się jako osłabiony, wypalony jakimś nieznanym ogniem cywilizacyjnych zmagarów, słabości bólu który niesie upływ czasu oraz przemiany cywilizacyjne. Szczególnie widoczne jest to w pracach, które kontrastują świat współczesny ze światem starym po przez użycie nowoczesnej technologii hologramu obok nagiego - osamotnionego człowieka. I to jest ten wątek twórczości habilitanta według mnie najbardziej wartościowy.

Oczywiście omawiana tu twórczość nie jest w swoim przesłaniu wyjątkowa i jedyna. Śledząc dokonania innych twórców odnajdujemy podobne inspiracje i podobne efekty. Takim przykładem jest choćby twórczość nieżyjącego już rzeźbiarza Igora Mitoraja, znanego w całym świecie, a którego jedna z prac znajduje się też w Poznaniu. Niczego to jednak nie ujmuje w poziomie artystycznego wyrazu rzeźbom Jarosława Boguckiego. Swoim indywidualnym spojrzeniem i wypracowaną techniką, zwłaszcza w kontekście zastosowania hologramu, jest on twórcą który wnosi nowe spojrzenie na skądinąd odwieczne zagadnienie ludzkiej kondycji w kontekście antycznego obrazowania i antycznej cywilizacji. Może jedynie zbyt ostrożnie jeszcze sięga on po tę nową technologię i zbyt rzadko wkomponowuje ją w swoje prace.

Analizując całokształt dorobku habilitanta zwraca uwagę rzetelność jego warsztatu pracy. Jest ona widoczna nie tylko w każdej z prezentowanych prac wchodzących w skład wymaganego osiągnięcia artystycznego. Równie rzetelny warsztat widzimy w pozostałych pracach i realizacjach pomnikowych. Dwie wygrane w konkursach realizacje świadczą dobrze o ich poziomie artystycznym. Są to : fontanna "*Chłopiec pod wierzbą*", zrealizowana w 2013 roku, oraz rzeźby ilustrujące legendy o "*Piaście oraczu*" i "*Lechu*" z 2017 r. Także inne liczne

realizacje pomnikowe jak zrealizowane w Grodzisku Wlkp.: pomnik Powstańca Wielkopolskiego, oraz pomnik Antoniego Thuma, dowodzą że potrafi on w umiejętny i nietuzinkowy sposób jako rzeźbiarz stawić czoło określonemu zadaniu tematycznemu. Równie interesujące jest rozwiązanie maszerującego żołnierza w kompozycji pomnika Powstańców Wielkopolskich zrealizowanego w bieżącym roku w Czarnkowie. Te wszystkie wymienione rzeźby wykonane są z dużą dozą wycucia ruchu postaci i odpowiedniego zakomponowania całości.

Jarosław Bogucki od uzyskania tytułu doktora prezentował swoje prace na kilkunastu wystawach indywidualnych i blisko 30 wystawach zbiorowych. W swoim dorobku ma promotorstwo jednej pracy magisterskiej i dwu prac licencjackich w macierzystej uczelni. Jest autorem recenzji magisterskich i licencjackich. Dwukrotnie pełnił funkcję promotora pomocniczego w przewodach doktorskich. Aktywnie udziela się na polu kuratorskim, współorganizuje od 2019 r. Studenckie Biennale Małej Formy Rzeźbiarskiej im. prof. Józefa Kopczyńskiego. Na uwagę zasługuje też jego zaangażowanie w działania rzeźbiarsko-happeningowe "Brygad Pigmaliona" pod kuratelą prof. Wiesława Koronowskiego. Dotychczas ta grupa która w swą pracę angażuje studentów, przeprowadziła wiele akcji, które mają charakter edukacyjny. Uczą studentów nie tylko pracy rzeźbiarskiej, ale nie mniej ważnej umiejętności pracy zespołowej. Jednocześnie bardzo sugestywnie bo na żywo, popularyzują sztukę.

Dokumentacja fotograficzna dorobku dydaktycznego, i opis Pracowni Obrazowania Przestrzennego funkcjonującej na Wydziale Rzeźby Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, w której to pracowni dr Jarosław Bogucki pełni funkcję Kierownika, dowodzi że hologram który jest podstawowym medium plastycznym wykorzystywanym przy realizacji ćwiczeń w

tej pracowni, zyskuje status techniki plastycznej ważnej w rozwijaniu wrażliwości na przestrzeń . Brak podanych tematów ćwiczeń można uznać za mankament tej części dokumentacji. Pozostała część łącznie z opisami poszczególnych etapów dorobku jest klarowna i nie budzi zastrzeżeń.

Podsumowując można z uznaniem wyrazić się o dokonaniach artystycznych habilitanta. Jego prace wykonane są na wysokim poziomie warsztatowym, a zaadoptowanie hologramu do kompozycji rzeźbiarskich stanowi oryginalny wkład autora w uprawianą dyscyplinę artystyczną. Po analizie dokumentacji postępowania oraz dorobku artystycznego, organizacyjnego i dydaktycznego doktora Jarosława Boguckiego, stwierdzam, że spełnia on wymogi stawiane kandydatom w postępowaniu habilitacyjnym (Dz. U. nr 65, pozycja 595, z późniejszymi zmianami; Dz. U. Nr204, pozycja 1200; Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zmianami; Dz. U z 2018, pozycja 1818) i popieram wnioski o nadanie Panu adiunktowi Jarosławowi Boguckiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki piękne.

